

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3230/2022
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милун Гајић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Новица Јевтић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1513/21 од 17.08.2021. године, у седници одржаној 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против преиначујућег дела (став други изреке) пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1513/21 од 17.08.2021. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиље изјављена против потврђујућег дела (став први изреке) пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1513/21 од 17.08.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 23/21 од 24.02.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиљи на име дуга исплати 6.800 швајцарских франака у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате са припадајућом домицилном каматом по курсу који за франак одреди земља валуте, увећана за референтних 8% почев од 24.09.2018. године, као дана подношења тужбе, до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име дуга исплати још 1.000 швајцарских франака у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате са припадајућом домицилном каматом по курсу који за франак одреди земља валуте, увећана за референтних 8% почев од 24.09.2018. године, као дана подношења тужбе, до исплате. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове поступка од 271.151,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1513/21 од 17.08.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиље и потврђена првостепена

пресуда у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име дуга исплати 6.800 швајцарских франака у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате са домицилном каматом наведене валуте по курсу који за франак одреди земља валуте, увећана за референтних 8% почев од 24.09.2018. године, као дана подношења тужбе, до исплате и тужиља је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка од 253.462,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију и допуну ревизије, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану одлуку (у преиначујућем делу) применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“ број 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП не може се изјавити ревизија у смислу члана 407. став 1. тачка 2. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља дужи низ година живи и ради у ..., док тужени са својом породицом, дедом (оцем тужиље), оцем (братам тужиље), мајком и супругом живи у домаћинству у селу ... . Тужени је у априлу 2012. године одлазио код тужиље у ..., када му је тужиља позајмила 2.800 швајцарских франака да би купио аутомобил. У лето 2012. године тужени је купио аутомобил марке „Ауди А4“ а разлику до купопродајне цене је додао тужени. Како је регистрација за возило била висока, тужени је постигао договор са тужиљом да она откупи возило тако што ће му платити још 4.000 швајцарских франака, за који новац је хтео да започне посао у сточарству (тов јунади), а накнадно му је тужиља исплатила још 1.000 швајцарских франака, како би купио и храну (за телад), тако да је тужиља на име откупа возила тужиоцу платила укупно 7.800 швајцарских франака. Превођење власништва на аутомобилу није извршено, а по усменом договору странака, како би тужени уколико нађе купца возило могао продати без присуства тужиље. Возило се налазило у домаћинству туженог, а тужиља га је користила када би долазила у Србију. Након откупа возила тужиља је давала новац за регистрацију и заједно са туженим је сваке године одлазила да наведено возило региструје. У току 2018. године односи између парничних странака су се пореметили, због чега је тужиља узела аутомобил, који се и даље налази у њеној државини.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев применом одредбе члана 557. Закона о облигационим односима (ЗОО), закључивши да је тужени у обавези да тужиљи на име дуга по основу зајма исплати 6.800 швајцарских франака, који је учињен у два наврата – 2.800 швајцарских франака за куповину возила и 4.000 швајцарских франака за започињање посла (тов јунади), оценивши да је тужиља за износ од 4.000 швајцарских франака уједно откупила возило за које је дала позајмицу, док је одбио захтев тужиље за исплату износа од још 1.000 швајцарских франака.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио тужбени захтев, налазећи да је тужени предметни аутомобил купио од новца који је зарадио повременим радом док је боравио у ..., као и обављањем пољопривредне делатности у породичном сеоском домаћинству, оценивши да износ од 6.800 швајцарских франака не представља зајам у смислу одредбе члана 557. ЗОО, већ купопродајну цену коју је тужиља исплатила тужиоцу за предметни аутомобил, који се сада налази у државини тужиље. Додатна аргументација другостепеног суда је да је између тужиље као купца и туженог као продавца дошло до закључења усменог уговора о купопродаји предметног возила, у смислу одредбе члана 454. став 1. ЗОО, при чему је ранији износ зајма од 2.800 швајцарских франака постао део купопродајне цене, закључивши да је тиме дошло до пренова, у смислу одредбе члана 348. став 1. ЗОО. Како је тужиља након исплаћене купопродајне цене и стицањем државине предметног возила постала власник у смислу одредбе члана 34. став 1. Закона о основама својинскоправних односа (ЗОСПО), то тужиља нема право да од туженог потражује износ од 7.800 швајцарских франака, због чега је одлучено као у изреци.

Врховни суд није везан применом материјалног права на којима је заснована побијана одлука, па налази да тужбени захтев није основан, али из других разлога.

Одредбом члана 308. став 1. ЗОО прописано је да обавеза престаје ако поверилац у споразуму са дужником прими нешто друго уместо онога што му се дугује. Одредбом члана 348. став 1. истог закона прописано је да обавеза престаје ако се поверилац и дужник сагласе да постојећу обавезу замене новом и ако нова обавеза има различит предмет или различити правни основ.

Сагласно наведеном, замена испуњења је сурогат испуњења постојеће обавезе давањем нечег другог уместо оног што се дугује, услед чега постојећи облигационоправни однос између повериоца и дужника престаје пошто је поверилац намирен испуњењем, што није случај код новације, где њеним уговарањем поверилац није намирен, већ је само дошло до промене правног идентитета још увек постојећег, неугашеног облигационоправног односа кроз престанак старе (дотадашње) главне обавезе њеним замењивањем са новом обавезом, која у односу на стару има или различит предмет испуњења или различит правни основ. У конкретном случају, тужиља тужбеним захтевом тражи да се обавезе тужени да јој на име учињене позајмице плати 7.800 швајцарских франака са припадајућом каматом. Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужиља позајмила 2.800 швајцарских франака туженом, како би купио аутомобил, који је тужени купио у лето 2012. године, а разлику од тих 2.800

швајцарских франака до купопродајне цене је додао тужени, да је тужени због високе цене регистрације постигао договор са тужиљом да она откупи возило тако што ће му платити још 4.000 швајцарских франака, а накнадно му је исплатила још 1.000 швајцарских франака, чиме је дошло до закључења усменог уговора о купопродаји предметног возила, при чему је ранији износ зајма од 2.800 швајцарских франака постао део купопродајне цене. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда правилан је закључак другостепеног суда да је тужиља, стицањем државине на наведеном возилу, а након исплаћене купопродајне цене постала власник истог у смислу одредбе члана 34. став 1. ЗОСПО. Стога је правилно другостепени суд закључио да износ од 6.800 швајцарских франака не представља зајам у смислу одредбе члана 557. ЗОО, већ купопродајну цену коју је тужиља исплатила тужиоцу за предметни аутомобил.

Неоснован је навод ревизије да је уговор о купопродаји возила раскинут вољом парничних странака. С обзиром да из утврђеног чињеничног стања не произилази да је уговор о купопродаји раскинут, већ напротив да се возило налази у државини тужиље, то је у конкретном случају дошло до замене испуњења у смислу одредбе члана 308. ЗОО, будући да је на основу усменог споразума између тужиље као повериоца и туженог као дужника постојећи облигационоправни однос престао тако што је тужиља пристала да на име испуњења обавезе - новца на име извршене позајмице прими нешто друго - аутомобил, уместо онога што јој дужник дугује и што је фактички садржај дужникове обавезе. У конкретном случају, по оцени Врховног суда, постојећи облигационоправни однос између тужиље као повериоца и туженог као дужника је престао, јер је тужиља намирена, будући да из чињеничног утврђења произилази да је тужени извршио замену испуњења постојеће обавезе и то давањем нечег другог (аутомобила) уместо онога што се дугује (новца на име извршене позајмице). Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета правилном применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је длучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија изјављена против потврђујућег дела (став први изреке) није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 10.09.2018. године, ради исплате. Вредност побијаног дела правноснажне пресуде је 1.000 швајцарских франака у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате.

Имајући у виду да се у конкретној правној ствари ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано

потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то је Врховни суд нашао да ревизија није дозвољена, применом члана 403. став 3. ЗПП.

На основу члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић